

Lehdistötiedote

Luxemburg, 29. tammikuuta 2019

ESIR-rahaston vaikuttavuus on osoitettava paremmin, toteavat EU:n tarkastajat

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uuden kertomuksen mukaan Euroopan strategisten investointien rahastolla (ESIR) on kyetty vaikuttavasti kokoamaan rahoitusta investointeihin EU:ssa, mutta liikkeelle saatujen investointien määriä on saatettu yliarvioida. Tarkastajat havaitsivat myös, että osa ESIR-rahaston tuesta vain korvasi muuta EU:n ja Euroopan investointipankin rahoitusta. Osa varoista meni hankkeisiin, joissa olisi voitu hyödyntää muita julkisia tai yksityisiä rahoituslähteitä, joskin ehdot olisivat olleet erilaiset. Lisäksi useimmat investoinnit koskivat muutamaa suurempaa EU15-jäsenvaltiota, joissa on vakiintunut kansallinen kehityspankki.

ESIR on Euroopan komission ja Euroopan investointipankin (EIP) yhteinen aloite. Se perustuu EU:n investointisuunnitelmaan, joka tunnetaan myös ”Junckerin suunnitelmana” ja jonka avulla pyrittiin alun perin tuottamaan 315 miljardia euroa julkista ja yksityistä rahoitusta strategisiin investointeihin.

Tarkastajat totesivat, että ESIR-rahastolla kyettiin vaikuttavasti kokoamaan EU:ssa rahoitusta lisäinvestointien tueksi siitä lähtien, kun rahasto käynnistettiin vuonna 2015, aina heinäkuuhun 2018 asti. Tarkastajat havaitsivat, että EIP oli hyväksynyt heinäkuun 2018 puoliväliin mennessä 65,5 miljardia euroa rahoitusta. Määrä on rahoituksen ohjeellista volyyymiä (61 miljardia euroa) suurempi. ESIR-rahaston tuen ansiosta EIP pystyi nelinkertaistamaan korkeamman riskiprofiilin rahoitustoimensa vuoteen 2014 verrattuna.

Joitakin ESIR-rahaston hankkeita olisi kuitenkin voitu rahoittaa yksityisistä ja muista julkisista lähteistä tai EIP:n toimena, joskin erilaisin ehdoin. Hankkeiden toteuttajat suosivat ESIR-rahaston rahoitusta siksi, että se oli joko halvempaa tai sen takaisinmaksuaika oli pidempi.

Tarkastajat kyseenalaistavat myös raportoidun arvion, jonka mukaan liikkeelle on saatu 335 miljardin euron lisäinvestoinnit. Käytetty menetelmä yliarvioi joissakin tapauksissa sitä, missä määrin ESIR-rahaston tuella saatiin tosiasialliseen aikaan lisäinvestointeja reaaliselouteen. Raportoiduissa määrissä ei myöskään oteta lukuun sitä, että joskus ESIR-rahaston toimet korvasivat muita EIP:n toimia tai EU:n rahoitusvälineiden toimia. Tarkastajien mukaan kaikille

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

EU:n rahoitusvälineille ja talousarviotakauksille tarkoitettujen vertailukelpoisten tulos- ja seurantaindikaattoreiden puute heikentää avoimuutta ja kykyä arvioida tuloksia.

“EU:n lippulaivaohjelman ESIR on saanut runsaasti huomiota. Siksi on sitäkin tärkeämpää, että näkemykset sen vaikuttavuudesta ovat vakaalla pohjalla,” toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Leo Brincat.

Tarkastajat katsovat, että ESIR-rahaston osittain korvaama rahoitus olisi useimmiten saatu keskitetysti hallinnoituista EU:n rahoitusvälineistä. Tämä koski erityisesti liikenne- ja energia-alaa. Heidän näkemyksensä mukaan komission ja EIP:n on vältettävä päällekkäisyyksiä ESIR-rahaston ja jäsenvaltioiden hallinnoimien Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) välillä.

ESIR-salkku pysytteli vuoden 2017 lopussa alakohtaisia investointeja koskevien raja-arvojen puitteissa. Maantieteellinen keskittyminen ei kuitenkaan ollut riittävässä tasapainossa, koska rahoitustoimet painottuivat pääasiassa eräisiin suurempiin EU15-jäsenvaltioihin, joissa on vakiintunut kansallinen kehityspankki.

Tarkastajat esittävät seuraavat suositukset:

- edistetään EIP:n korkeamman riskiprofiilin tuotteiden perusteltua käyttöä ESIR-rahaston yhteydessä
- kannustetaan täydentävyyteen EU:n rahoitusvälineiden ja talousarviotakausten välillä
- arvioidaan paremmin, olisiko mahdolliset ESIR-hankkeet voitu rahoittaa muista lähteistä
- arvioidaan liikkeelle saadut investoinnit paremmin
- parannetaan ESIR-rahastosta tuettujen investointien maantieteellistä jakautumista.

Toimittajille tiedoksi

ESIR-rahasto perustettiin vuonna 2015 osana Euroopan investointiohjelmaa. Ohjelma suunniteltiin korjaamaan vuonna 2008 alkaneen talous- ja finanssikriisin myötä ilmennyt investointivaje. ESIR-rahasto perustettiin Euroopan investointipankin (EIP) yhteyteen. Rahaston hallinnoinnista vastaa johtokunta, joka koostuu komission ja EIP:n edustajista. ESIR-rahaston tarkoituksena oli alun perin hyödyntää 16 miljardin euron suuruista EU:n talousarviotakausta ja viiden miljardin euron verran EIP:n omia varoja. Näiden avulla oli tarkoitus saada käyttöön noin 61 miljardia euroa EIP-ryhmän rahoitusta. Tavoitteena oli saada heinäkuuhun 2018 mennessä aikaan 315 miljardin euron lisärahoitus strategiaan investointeihin, jotka kohdistuvat infrastruktuuriin ja pk-yrityksiin ja kattavat useimmat EU:n politiikanalat ja kaikki jäsenvaltiot.

EU:n tarkastajat julkaisivat marraskuussa 2016 lausunnon ESIR-rahastosta. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin julkaisi saman vuoden heinäkuussa erityiskertomuksen EU:n rahoitusvälineistä.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitetyistä suosituksista pannaan täytäntöön.

Suosittelun korkea täytäntöönpanoaste osoittaa, että tilintarkastustuomioistuimen työstä on hyötyä EU:n kansalaisille.

Erityiskertomus nro 3/2019: ”Euroopan strategisten investointien rahasto: täysi onnistuminen edellyttää lisätoimia” on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.